

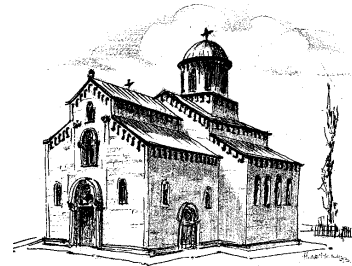
Српски православни манастир царска лавра Високи Дечани

38322 Дечани

+381 64 800 3014

visokidecani@gmail.com

www.decani.org

10. март 2017. год
у Дечанима

Препорука за Devotee фирму из Београда специјализовану за архитектонско осветљење

Братство Манастира Високи Дечани имало је задовољство да сарађује са господином Бојаном Кулићем и његовим колегама из фирме Devotee из Београда на пројекту унутрашњег осветљења цркве у Високим Дечанима. Пројекат је 2016. године на основу јавног конкурса финансирао Министарство Правде Републике Србије и за успех који смо постигли на конкурс можемо такође да захвалимо Devotee-јевом стручно припремљеном идејном пројекту осветљења, са прецизно дефинисаном динамиком и описом радова, илустративним приказима и детаљним буџетом пројекта. Такође је био од значаја пословни реноме фирме Devotee, као и њиховог партнера италијанске фирме iGuzzini, са којом су претходно сарађивали на осветљавању крипте у Храму Светог Саве, ентеријера Цркве Светог Марка у Београду и пројектовању осветљења фрескописа у цркви Манастира Грачаница.

Пројекат осветљења Дечанске цркве завршили смо 22. новембра 2016. године, пре истека рока од три месеца који смо одредили предлогом пројекта. Од самог почетка рада на пројекту са инжењерима и техничарима фирме Devotee имали смо одличну сарадњу. Свакој фази рада прилазили су пажљиво и аналитично, са одговорношћу и пуном свешћу да осветљење постављају у цркви која је споменик Унеска и најочуванији средњовековни споменик Српске културе, истовремено се трудећи да ничим не наруше свакодневни богослужбени поредак у Манастиру. Радови на планирању и постављању инсталације расвете, одвијали су се уз подршку и надзор стручњака из Завода за заштиту споменика Републике Србије и Грађевинског факултета Универзитета у Београду, са којима су инжењери Devotee-ја имали одличну сарадњу, увек флексибилни и отворени за сугестије и примедбе како надзорних органа тако и Дечанског игумана и монаха. Пројекат који је имао за циљ да осветли 4000 квадратних метара фрескописане површине Дечанског храма потпуно је остварен на најбољи начин захваљујући њиховој посвећености и професионалности.

Новоинсталирани систем осветљења открио је сасвим нове димензије унутрашњости храма Високих Дечана. Велики број фресака, посебно у сводовима наоса и олтара, видљив је по први пут после седам векова, дакле од када фрескопис у Дечанима постоји. При том, репродукција боје на фрескама најприближнија је природној, што је постигнуто коришћењем најбољих савремених светиљки са новим (LED COB Sheer on Board) диодама, са малом снагом у односу на јако исијавање светлости од 3000 келвина, и што је врло важно, без опасности за фрескопис.

Могућност да се сваки рефлектор у цркви компјутерски контролише, да му се појача или смањи интензитет исијавања светлости од 0% до 100%, дозволила је светлосну градацију са балансирањем интензитета светла у зависности од потреба и ситуације. Захваљујући овој могућности, стручњаци из РЗЗСК учествовали су у креирању светлосних сцена унутар цркве, којима се наглашавају најбитнији и уметнички најуспелији делови фрескописа. Приликом доласка поклоника због целивања моштију Светог Краља Стефана и Свете Јелене Дечанске, користимо сцену којом се одговарајућом оптиком са усмеравањем светлосног снопа наглашавају централна икона и кивоти у наосу, а у припрати Лоза Немањића. За потребе свечаних богослужења користимо сцену која оветљава само олтарску апсиду, сводове и више нивое цркве, тако да не смета молитвеној атмосфери а светлосно отвара литургијски најзначајније сцене живописа.

Управљање светлосним сценама врши се из припрате преко управљачког панела осетљивог на додир, а из наоса и олтарског простора цркве, путем мобилних уређаја типа „iPhone“ и „iPad“. Сви посетиоци манастира, без изузетка, било да долазе често или су у Дечанима по први пут, не могу да сакрију одушевљење, како осветљеним фрескама на великим зидним површинама и сводовима Дечанске цркве, тако и најмодернијим технологијама које су овде примењене.

Devotee је као извођач пројекта такође припремио детаљан илустровани технички извештај за донатора, као и пројекат изведеног стања, а господин Бојан Кулић је одговорно понудио да његова фирма убудуће по потреби унапреди неке детаље система осветљења и отклони сваки недостатак који уочимо приликом његове употребе.

Када смо планирали постављање унутрашњег осветљења цркве, сматрали смо да Дечани заслужују најбоље, и нисмо погрешили када смо за то изабрали фирме Devotee и iGuzzini. Препоручујемо их свакоме коме је потребна квалитетна и савремена технологија осветљења, модерна и креативна решења, посвећен и одговоран извођач пројекта.

С особитим поштовањем,

Игуман Манастира Високи Дечани
Архимандрит Сава Јањић

